

แนวทางการปฏิบัติตนของข้าราชการตำรวจตามประมวลจริยธรรมข้าราชการตำรวจ

สภ.สิรินธร

ข้อมูล ณ วันที่ 1 มีนาคม 2568

แนวทางการการปฏิบัติตนของข้าราชการตำรวจตามประมวลจริยธรรมข้าราชการตำรวจ

ข้อ 1 โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 76 วรรคสาม บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้นๆ ซึ่งต้องมาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว และพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ.2562 มาตรา 5 ได้กำหนดมาตรฐานทางจริยธรรม ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อใช้เป็นหลักสำคัญในการจัดทำประมวลจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐ ประกอบกับประมวลจริยธรรมข้าราชการตำรวจ พ.ศ.2564 ข้อ 4 ได้กำหนดให้การจัดทำแนวทางการปฏิบัติตนของข้าราชการตำรวจตามประมวลจริยธรรมข้าราชการตำรวจเป็นไปตามที่คณะกรรมการตำรวจกำหนด

เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าวข้างต้น จึงกำหนดแนวทางการปฏิบัติตนของข้าราชการตำรวจตามประมวลจริยธรรมข้าราชการตำรวจในลักษณะการปฏิบัติที่ควรกระทำและไม่ควรกระทำ (Do's & Don'ts) ไว้เพื่อเป็นกรอบแนวทางการปฏิบัติให้ข้าราชการตำรวจประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม พร้อมดำรงตนด้วยการกระทำความดีเสียวันความชั่ว ประพฤติปฏิบัติตนเพื่อประโยชน์แก่ตนเอง ผู้อื่น และส่วนรวม และดำรงรักษาไว้ซึ่งคุณธรรมจริยธรรมอย่างเคร่งครัดอยู่เสมอ ดังนี้

หลักการทางจริยธรรม	ข้อควรกระทำ (Do's)	ข้อไม่ควรกระทำ (Don'ts)
1. ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศไทย อันได้แก่ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	(1.) จงรักภักดีต่อประเทศชาติมีความภูมิใจในความเป็นไทย รักษาผลประโยชน์ของชาติ และรักษาความลับเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ (2.) มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า (3.) นำหลักธรรมหรือหลักคำสอนตามศาสนาที่ตนเคารพนับถือมาประกอบการปฏิบัติหน้าที่ราชการ (4.) ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการ	(1.) แสดงออกในลักษณะที่ส่อไปในทางดูแคลน หรือด้อยค่าความเป็นไทยอันอาจก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อภาพลักษณ์ของประเทศชาติ (2.) กระทำการอันอาจมีลักษณะเป็นการกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ (3.) แสดงกิริยาวาจาหรืออาการในเชิงลบหลู่ ดูแคลนหรือด้อยค่าศาสนาใดศาสนาหนึ่ง

หลักการทางจริยธรรม	ข้อควรกระทำ (Do's)	ข้อไม่ควรกระทำ (Don'ts)
	ปฏิบัติศาสนกิจ สืบทอดและทำนุบำรุงศาสนาให้มีความเจริญยั่งยืน (5.) แสดงออกถึงความเคารพเทิดทูน และรักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ (6.) สนับสนุนและมีส่วนร่วมกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติในโอกาสต่างๆ	(4.) ขัดขวางการทำนุบำรุงศาสนา และการปฏิบัติศาสนกิจทั้งปวง (5.) แสดงออกด้วยกิริยาอาการ หรือวาจาในลักษณะที่ไม่ให้เกียรติ หรือไม่จงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ (6.) แสดงออกในลักษณะที่ไม่สนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. ชื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่	1.) ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริตโปร่งใส ตรวจสอบได้ (2.) มีจิตสำนึกที่ดีและตระหนักในหน้าที่ของผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ (3.) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบต่อค่านึงถึงผลกระทบทางสังคมสิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิเสรีภาพของบุคคล (4.) รับผิดชอบต่อในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน พร้อมทั้งจะรับการตรวจสอบและรับผิดชอบในการปฏิบัติงานเมื่อเกิดความบกพร่องผิดพลาดขึ้น (5.) ไม่ใช่ตำแหน่ง อำนาจหรือหน้าที่ หรือไม่ยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่งอำนาจหรือหน้าที่ของตน แสวงหาผลประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น	(1.) แสดงถึงพฤติกรรมซึ่งมีนัยเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ (2.) กระทำการอันส่อไปในทางที่อาจตีความได้เป็นการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม (3.) ปฏิเสธ บ้ายเบี่ยง เกี่ยงอน ในการปฏิบัติหน้าที่และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่มาขอรับบริการ หรือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน

หลักการทางจริยธรรม	ข้อควรกระทำ (Do's)	ข้อไม่ควรกระทำ (Don'ts)
3. กล้าตัดสินใจและการกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม	(1.) ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความถูกต้องชอบธรรมตามกฎหมายและตามทำนองคลองธรรม (2.) กล้าคัดค้าน เปิดเผยการทุจริตและดำเนินการแก้ไขในสิ่งที่ไม่ถูกต้องตามอำนาจหน้าที่ (3.) กล้ายืนหยัดกระทำในสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมายและจรรยาวิชาชีพในการปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความกล้าหาญ (4.) ให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ถูกละเมิดหรือได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมโดยไม่ชักช้า (5.) เปิดเผยหรือรายงานการทุจริตที่พบเห็นต่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้ที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องโดยไม่ปล่อยปละละเลย (6.) กล้าทักท้วงและไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่ตนรู้หรือควรจะรู้ว่าไม่ถูกต้อง หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย	(1.) ปฏิเสธความรับผิดชอบหรือปิดความรับผิดชอบของตนไปให้ผู้อื่นเมื่อเกิดความบกพร่องหรือผิดพลาดในการปฏิบัติงานขึ้น (2.) ปกปิดการทุจริต โดยไม่ดำเนินการในสิ่งที่ถูกต้องตามอำนาจหน้าที่ (3.) เพิกเฉยต่อการกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย (4.) ไม่สนใจหรือไม่เอาใจใส่ในการให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ถูกละเมิดหรือได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม
4. คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ	(1.) ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยยึดถือประโยชน์ส่วนรวมเหนือกว่าประโยชน์ส่วนบุคคล (2.) ไม่อาศัยช่องว่างทางกฎหมายใช้หรือแนะนำให้ใช้ช่องว่างทางกฎหมายเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือทำให้สูญเสียความเป็นธรรมในกระบวนการยุติธรรม	(1.) อาศัยช่องว่างทางกฎหมายใช้หรือแนะนำให้ใช้ช่องว่างทางกฎหมายเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือทำให้สูญเสียความเป็นธรรมในกระบวนการยุติธรรม (2.) ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง คำขู่หรืออิทธิพลใด ๆ ในการชักจูงในการกระทำความผิดหรือ

หลักการทางจริยธรรม	ข้อควรกระทำ (Do's)	ข้อไม่ควรกระทำ (Don'ts)
	(3.) มีความมุ่งมั่น เสียสละ มีจิตอาสาหรือจิตสาธารณะในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน (4.) อุทิศตนกระทำการอันเป็นประโยชน์ต่อสังคม (5.) ไม่รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากผู้ใด นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยาตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนด	กระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องชอบธรรม (3.) ใช้เวลาราชการหรือทรัพย์สินของทางราชการเพื่อธุรกิจหรือประโยชน์ส่วนตัว (4.) ประกอบอาชีพเสริมซึ่งมีลักษณะเป็นผลประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม
5.มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน	(1.) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ มีประสิทธิภาพ เพื่อให้งานสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างแท้จริง (2.) มีมาตรฐานการทำงานที่ทันสมัยเป็นสากล พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเชื่อมั่นในระบบการทำงานเป็นทีม (3.) ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็วเต็มใจ ปราศจากอคติและไม่เลือกปฏิบัติ (4.) เปิดเผยและให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเหมาะสม ครบถ้วนแก่ประชาชนและผู้ปฏิบัติงานที่	1.) ปฏิบัติหน้าที่โดยหวังเพียงผลงานหรือเพียงเพื่อให้งานเสร็จโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบหรือเสียหายที่อาจเกิดขึ้น (2.) ปฏิเสธ ละเลย หรือเพิกเฉยในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนหรือบรรเทาทุกข์ให้แก่ประชาชน (3.) ปิดบังหรือปฏิเสธการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง เหมาะสม และครบถ้วน แก่ประชาชนและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายและระเบียบที่กำหนด (4.) ปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า ขาดความกระตือรือร้น รอบคอบ โปร่งใส และไม่เป็นธรรมในการให้บริการ

หลักการทางจริยธรรม	ข้อควรกระทำ (Do's)	ข้อไม่ควรกระทำ (Don'ts)
	เกี่ยวข้องตามกฎหมายและระเบียบที่กำหนด (5.) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว กระตือรือร้น รอบคอบ โปร่งใสตรวจสอบได้ และเป็นธรรม โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของชีวิตทรัพย์สินของประชาชน เป็นที่ต้อง และรักษาประโยชน์ของรัฐ (6.) ดูแลรักษาและใช้ทรัพย์สินของทางราชการอย่างประหยัด และคุ้มค่า (7.) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความวิริยะ อุตสาหะ ขยันหมั่นเพียร เสียสละ ใช้ปฏิภาณไหวพริบ กล้าหาญและอดทน (8.) รักษาความลับของทางราชการและความลับที่ได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่หรือจากประชาชนผู้มาติดต่อราชการ	แก่ประชาชน (5.) ไม่เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่หลักเลียงหรือปิดความรับผิดชอบ
6.ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ	1.) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสมอภาคเป็นธรรม และปราศจากอคติ ไม่เลือกปฏิบัติ โดยอาศัยเหตุของความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา เพศ อายุ สภาพร่างกาย หรือสถานะทางเศรษฐกิจ สังคม และความเชื่อทางการเมือง (2.) วางตัวเป็นกลางทางการเมือง (3.) เคารพสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและตามกฎหมายอื่น	(1.) อาศัยตำแหน่งหน้าที่ในการอำนวยการโยกย้ายแก่นักการเมืองหรือพรรคการเมือง (2.) ปฏิบัติต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เพื่อผลประโยชน์เรื่องใดเรื่องหนึ่งด้วยความเป็นธรรม

หลักการทางจริยธรรม	ข้อควรกระทำ (Do's)	ข้อไม่ควรกระทำ (Don'ts)
	โดยเคร่งครัด (4.) วางตัวเป็นกลางในฐานะผู้รักษากฎหมายในกระบวนการยุติธรรม (5.) ไม่ใช้ตำแหน่ง อำนาจหรือหน้าที่ หรือไม่ยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่งอำนาจหรือหน้าที่ของตนไปในทางจงใจหรือมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจการใช้ดุลพินิจ หรือการกระทำของข้าราชการตำรวจเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่น อันเป็นผลในการตัดสินใจการใช้ดุลพินิจ หรือการกระทำของผู้นั้นสูญเสียความเที่ยงธรรมและยุติธรรม	
7.ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ	(1.) ดำรงตนเป็นข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดี รักษาภาพลักษณ์ของความเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ ให้เป็นที่เชื่อถือและศรัทธาของประชาชน (2.) ดำรงชีวิตส่วนตัวไม่ให้เกิดมลทินหมิ่นต่อตำแหน่งหน้าที่ ไม่กระทำความผิดกฎหมายแม้เห็นว่าเป็นเรื่องเล็กน้อยไม่หมกมุ่นในอบายมุขทั้งหลาย ไม่ฟุ้งเฟ้อหรูหราและใช้จ่ายประหยัดตามฐานะแห่งตน (3.) น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พระบรมราโชวาท หลักคำสอนทางศาสนา และจรรยาวิชาชีพอมาใช้ในการดำเนินชีวิต และการปฏิบัติหน้าที่	(1.) ประพฤติตนหรือกระทำใดๆ อันอาจเป็นเหตุให้เสื่อมเสียเกียรติภูมิศักดิ์ศรี และภาพลักษณ์ของตนเองและราชการ (2.) ประพฤติปฏิบัติตนในลักษณะที่ไม่เคารพกฎหมายและรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม (3.) แสดงกิริยาอาการหรือพฤติกรรมอันมีลักษณะเป็นการคุกคามทางเพศ

หลักการทางจริยธรรม	ข้อควรกระทำ (Do's)	ข้อไม่ควรกระทำ (Don'ts)
	(4.) ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของปวงชนชาวไทยเคารพต่อกฎหมาย มีวินัยและรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมและประเพณีอันดีงาม (5.) มีท่าทีเป็นมิตร มีมนุษยสัมพันธ์อันดีต่อประชาชน ปฏิบัติตนให้เป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจของประชาชนไม่แสดงกิริยาหรือท่าทางไม่สุภาพหรือไม่ให้เกียรติ รวมทั้งไม่ใช้ถ้อยคำกิริยา หรือท่าทางในลักษณะหยาบคายต่อประชาชน (6.) อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการร้องทุกข์ กล่าวโทษ ขออนุญาตขอข้อมูล ข่าวสาร หรือติดต่อราชการอื่นด้วยความเต็มใจ เป็นมิตรและรวดเร็วเพื่อไม่ให้ประชาชนเสียสิทธิหรือเสรีภาพตามกฎหมาย (7.) เอื้อเฟื้อสงเคราะห์และช่วยเหลือประชาชนเมื่ออยู่ในฐานะที่จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือ หรือประสบเคราะห์จากอุบัติเหตุการละเมิดกฎหมาย หรือภัยอื่นๆ ไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นผู้ต้องสงสัยหรือผู้กระทำผิดกฎหมายหรือไม่	

ข้อ 2 ข้าราชการตำรวจพึงยึดถือ ประพฤติปฏิบัติตนตามแนวทางการปฏิบัติตนของข้าราชการตำรวจตามประมวลจริยธรรมข้าราชการตำรวจ ในกรณีที่มีการจัดทำข้อกำหนดจริยธรรม จรรยาวิชาชีพตามกฎหมาย และข้อบังคับเพื่อใช้บังคับกับราชการตำรวจในสังกัดเพิ่มเติมจากประมวลจริยธรรม ในข้าราชการตำรวจยึดถือ และประพฤติปฏิบัติตามที่กำหนดเพิ่มเติมด้วย

ข้อ 3 ให้ผู้บังคับบัญชาสนับสนุนส่งเสริมให้ข้าราชการตำรวจในสังกัดปฏิบัติตามแนวทางการปฏิบัติตนของข้าราชการตำรวจตามประมวลจริยธรรมข้าราชการตำรวจ มาตรฐานทางจริยธรรม พร้อมทั้งสอดส่องดูแลอบรมชี้แจงแนวทางปฏิบัติ ประกอบการขับเคลื่อนด้วยการเป็นแบบอย่างภายใต้หลักการและเหตุผลที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม เพื่อพัฒนาให้ข้าราชการตำรวจมีความประพฤติและการปฏิบัติที่ดีงาม สร้างความเชื่อมั่นศรัทธาและได้รับการยอมรับจากประชาชน

.....